

Jaarplan

2017 - 2018

De Ester

'Zelf denken, samen doen'

Inleiding

Onze school behoort tot Optimus Primair Onderwijs. Middels het koersplan 'Wereldonderwijs!' wordt richting en inspiratie gegeven aan het onderwijs binnen onze stichting. De ambities van onze stichting staan in verbinding met het jaarplan 2017 - 2018 en ons onderwijs.

De inhoud van dit jaarplan en ons onderwijs baseren we, naast het koersplan, op de teamevaluatie van het jaarplan 2016 - 2017, het schoolplan 2015 – 2019, afgelopen jaar en voortschrijdend inzicht die aanpassingen van ons als team vragen.

Afgelopen jaar was de focus van ons onderwijs gericht op de implementatie van de methode 'Alles-apart' en 'Alles-in-1'. De finesses van deze methoden ontwikkelen we de komende jaren. Daarnaast is onze onderwijsinhoudelijke ambitie voor dit jaar 'formatieve assessment' en het goed kunnen analyseren van toetsen. ICT speelt hierbij een grote rol.

Dit jaar werken we ook aan het ontwikkelen van een portfolio en werken we de leerlijnen voor groep 1 en 2 verder uit in combinatie met de observatiemethode BOSOS.

Team De Ester
September 2017

Implementatie Alles-in-1 en Alles-apart (ontwikkelen)

We garanderen een stevige basis

Alle scholen bieden een breed pakket aan leerlingen om talentontwikkeling te stimuleren; scholen kunnen daarbij accenten leggen.

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

In schooljaar 2016 – 2017 zijn we gestart met de methoden ‘Alles-in-1’ en ‘Alles-apart’. De methode ‘Alles-apart’ werkt steeds in twee tot drie weken aan de basis van de taalvaardigheden (werkwoord) spelling, begrijpend lezen, taalvaardigheid en woordenschat. Vervolgens worden deze vaardigheden toegepast tijdens de vijf themaweken van ‘Alles-in-1’. Deze methode heeft een andere kijk op onderwijs op het gebied van WO en de creatieve vakken. In tegenstelling tot andere methoden ‘tipst’ ‘Alles-in-1’ items aan. Dit betekent dat leraren per thema doelen stellen en daarop inzoomen.

Tijdens de projecten zijn er op dinsdag ‘doe-circuits’: prikkelende activiteiten die over het algemeen niet in het dagelijks onderwijs aan bod komen. Op donderdag zijn er de creatieve circuits: activiteiten op het gebied van dans, muziek, drama, tekenen en handvaardigheid waarbij in elk thema alle genoemde domeinen aan bod komen. Leraren maken bij beide circuits gebruik van elkaars talenten.

De focus voor het komend jaar ligt op:

We betrekken partners actief bij ons onderwijs

Elke school onderhoudt structurele en aantoonbare relaties met verschillende partners uit de omgeving ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen en onderwijsuitvoering

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

1. Het vaststellen van doelen per project waarop we inzoomen. De basis hiervoor zijn de behoeften van de kinderen;
2. Krijgen we weer meer zicht op de methode en de mogelijkheden die deze biedt;
3. Werken we het doe-circuit en creatieve circuit diepgaander uit. We maken hierbij gebruik van kwaliteiten van ouders en werken samen met onze omgeving.

De projecten voor dit jaar zijn:

1. Afrika / Azië
2. Milieu & kringloop
3. Vervoer & Verkeer
4. Gouden Eeuw

5. Voeding

Evaluatie

Doelen per project:

Leraren stellen de doelen vast die zij willen behalen bij een project. Hierbij wordt nog niet altijd gekeken naar de behoeften van de kinderen. Er is dit jaar meer inzicht gekomen op de inhoud en samenhang waardoor er meer structuur aangebracht kon worden. Bij de doe-circuits wordt het opstellen van de te behalen doelen voor de kinderen wat meer ingezet. Dit gebeurt nog niet bij alle activiteiten, maar wel bij een aantal activiteiten. Dit heeft nog verbetering.

Zicht op de methode:

We krijgen meer zicht op de methode en de circuits worden diepgaander uitgewerkt, hoewel dit organisatorisch een grote belasting voor de organiserende leraren is. We werken daarbij samen met de omgeving (fietsenmaker, kunstenaars, sluis in Grave) maar maken nog niet altijd gebruik van de specifieke kwaliteiten van een ouder. We ondersteunen de thema's met aanbod uit de biebcollectie. Dit is een waardevolle aanvulling. De onderdelen Engels, begrijpend lezen en werkwoordspelling voldoen niet aan onze maatstaven en heeft verbetering/aanvulling komend jaar.

Doe-circuit en creatief circuit:

Door middel van de doe-circuits en Alles-in-1 stimuleren we het ontwikkelen van talenten van de kinderen omdat dit een grote toegevoegde waarde heeft voor het onderwijs. We merken dat hierdoor meer kinderen betere cognitieve resultaten behalen. Het was dit jaar niet altijd mogelijk het doe-circuit uit te voeren zoals bedacht was omdat er op bepaalde momenten niet voldoende ouderhulp was. Aankomend jaar is het doe-circuit daarom op wisselende dagen. Het creatieve circuit heeft nog meer diepgang, alhoewel dit voldoende in de methode wordt aangeboden. Met name muziek en drama worden beperkt onderwezen. Komend jaar bieden we meer muzieklessen aan.

Formatieve Assessment (ontwikkelen)

We versterken het eigenaarschap van leerlingen

- Leraren hebben kennis van de ontwikkeling van eigenaarschap bij leerlingen en weten op welke wijze ze dat kunnen stimuleren;
- Optimus werkt samen met kennispartners aan het vergroten van kennis over executieve vaardigheden bij kinderen;
- Leerlingen laten een aantoonbare ontwikkeling zien op de domeinen: autonomie, motivatie, zelfsturing, executieve en metacognitieve vaardigheden (leren leren) en samenwerken.

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

We merken steeds vaker dat het bij leren niet alleen gaat om de scores, maar juist om wat heeft een kind nu nodig om verder te komen. We willen daarom graag dat kinderen meer eigenaar zijn van hun eigen leer- en ontwikkelproces. Hiervoor zijn executieve vaardigheden (bijvoorbeeld kunnen onthouden en reproduceren, leren leren en doelen bepalen) heel belangrijk. Onderzoek wijst uit dat kinderen die beschikken over goede executieve vaardigheden, effectiever zijn in leren. We gaan daarom aan de slag met Formatieve Assessment.

Formatieve Assessment is een manier om kinderen te helpen een volgende stap te zetten in hun leerproces. De focus ligt daarbij op hun ontwikkeling. Dit doe je door kinderen de juiste vragen te stellen en feedback te geven op het leren. Kinderen leren ook van gesprekken met klasgenoten (peer-assessment). Bovendien leren ze om te reflecteren op hun eigen leerproces en hun resultaten (self-assessment). Een interessant leerproces waarbij zowel de kinderen als het team de benodigde vaardigheden zullen gaan ontwikkelen.

Bron: Clarke, S. *Leren zichtbaar maken met Formatieve Assessment* (2016). Rotterdam: Bazalt

We lopen dit traject samen met BS De Bongerd in Gassel. Het traject zal dit eerste jaar bestaan uit twee studiemomenten met Bazalt. We zullen het dan onder andere hebben over:

1. Growth mindset: een leerproces voor de kinderen en het team;
2. Het ontwikkelen en gebruiken van datamuren;
3. De leerzone;
4. Leerkrachtvaardigheden.

Daarnaast wordt een implementatietraject opgezet en zullen we contactmomenten

Jaarplan De Ester 2017 - 2018

hebben met de collega's uit Gassel. Binnen Optimus ontwikkelen we kennis over executieve functies. Op een van de studiemomenten wordt hierover aan beide teams een presentatie gegeven.

Evaluatie

We hebben samen met de Bongerd Gassel studiedagen en bijeenkomsten georganiseerd. Deze waren vooral praktisch van aard en uitwisseling tussen de collega's stond centraal. Echter, uit deze samenwerking zou nog meer gehaald kunnen worden dan nu het geval is. We gebruiken een aantal van de praktische tips als beurten geven via lollystokjes (zo mag iedereen nadenken en niet alleen degene die een beurt krijgt of snel nadent) en benoemen bij de kinderen ook dat ze aan het leren zijn, bij alles wat we doen. We zijn in eerste instantie uitgegaan van teamleren voor de kinderen en ook het samenwerken heeft een prominentere plek gekregen bij de kinderen. Echter, afspraken over bijvoorbeeld coöperatieve werkvormen ontbreken. Komend jaar leggen we onze ervaringen vast in afspraken. Het is daarvoor nodig om regelmatig te bespreken hoe we werken en waarom. We experimenteren met de datamuur. Er zijn verschillende mogelijkheden om deze te gebruiken. We hebben daar nog geen concrete afspraken over gemaakt. Komend jaar verdiepen we ons in feedback geven en ontvangen (leerling – leerling, leraar – leerling, leraar – leraar) en het formuleren van succescriteria.

Vier collega's volgen dit jaar bijeenkomsten Professionele Leer Gemeenschap. Naar aanleiding van deze bijeenkomsten organiseren we komend jaar vier bijeenkomsten gegeven door Academica Business College met BS De Bongerd in Gassel waar de onderwijsinhoud centraal staat. Deze wordt gekoppeld aan de organisatie op school.

ICT (ontwikkelen)

ICT is niet meer weg te denken uit het huidige onderwijs. Kennisnet en het SLO geven vier aandachtspunten aan die belangrijk zijn voor de kinderen om te leren binnen de 21e eeuwse vaardigheden op ICT-gebied:

- Mediawijsheid
- ICT-basisvaardigheden
- Informatievaardigheden
- Computational thinking

Op de Ester nemen we deze aandachtspunten mee in ons onderwijs voor leerlingen. Ook voor leraren is het belangrijk thuis te zijn in de ICT. Zij dragen hun kennis over aan de

kinderen, maar ook in de uitvoering van hun werk neemt ICT een belangrijke plaats in.

We maken het onderwijs toekomstgericht

- *Elke medewerker binnen Optimus kent de inhoud van de 21^e eeuwse vaardigheden;*
- *In de scholen is onderwijs met betrekking tot mediawijsheid, informatievaardigheden en computational thinking zichtbaar. Kinderen snappen waarom 'devices' doen wat ze doen. Ze kunnen in eenvoudige processen verschillende stappen onderscheiden en hebben ervaring opgedaan met onderwerpen als programmeren en coderen. Kinderen zijn zich bewust van hun eigen rol online;*
- *Met behulp van optimale inzet van ICT doen we in ons onderwijsaanbod recht aan verschillen in talenten en ontwikkelingsbehoeften van leerlingen.*

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

Komend schooljaar ontwikkelen we ons verder op het gebied van:

1. Mediawijsheid: alle groepen gaan aan de slag met de leerlijn 'Nationaal Mediapaspoort';
2. Google Classroom.

We onderzoeken:

1. Of *teamdrives* een beter alternatief is binnen googledrive dan 'gedeeld met mij';
2. Of het mogelijk is om een koppeling tussen BOSOS en Parnassys te maken.

Onze I-coach organiseert ICT-werkmiddagen voor het team om verder te scholen en borgen de huidige functionaliteiten.

We zoeken een ouderapp om sneller en makkelijker met ouders te communiceren over bijvoorbeeld activiteiten, ouderhulp, aanvragen verlof enzovoort. De website bevat informatie die langere tijd actueel blijft. We maken tevens een start met het vervangen van onze digiborden.

Evaluatie

Algemeen:

We ontwikkelen ons op ICT-gebied door ICT-werkmiddagen. Deze zijn dit jaar niet altijd uit de verf gekomen: het team is klein en niet iedereen is altijd aanwezig. Dit ondervangen we komend jaar door een aantal verplichte bijeenkomsten te organiseren waar ICT ook een onderdeel van is.

Ontwikkeling:

Leraarvaardigheden

De Presenter vaardigheden zijn voldoende, waarbij de vaardigheden per leraar nogal uiteen kunnen lopen.

Communicatie met ouders

We hebben gekozen voor de app van Parro en werken hier vanaf 31 mei mee. Deze app bevalt ons. Technisch gezien wordt de app steeds meer uitgebreid met meer mogelijkheden. Waar nodig volgt scholing komend jaar.

Google Classroom

Er is dit schooljaar beperkt gewerkt met Classroom in groep 6-7-8. Leerkracht en leerlingen hebben er kennis mee gemaakt, maar zijn nog niet ervaren. Komend jaar worden de vaardigheden verder uitgebreid en aan het begin van het schooljaar worden afspraken gemaakt voor instructiemomenten in de groepen.

Google

De googlevaardigheden van leraren zijn voldoende. Zij hebben graag hulp om leerlingen vooruit te helpen. Bij de start van komend schooljaar stemmen we duidelijk per leraar af welke verwachtingen er zijn en wat daarvoor nog nodig is.

Mediapaspoort

Niet alle afgesproken lessen zijn gegeven ofwel door tijdgebrek of omdat onderwerpen al aan de orde waren geweest. De thema's sluiten goed aan bij het niveau en de belevingswereld van de kinderen. Waar nodig worden extra materialen ingezet. We plannen komend jaar de lessen in de 'Alles-Apart' weken.

Onderzoek:

Teamdrives

Teamdrives bleek een goed alternatief en wordt gebruikt.

Koppeling BOSO en Parnassys

Er is helaas nog geen koppeling tussen BOSOS en Parnassys. Dit is technisch nog niet mogelijk.

Analyseren toetsen en groepsplan(loos?)

We garanderen een stevige basis

- *Alle scholen halen voldoende opbrengsten op de kerndoelen*
- *Alle kinderen laten voldoende vaardigheidsgroei zien*

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

Het is belangrijk te weten wat een kind op cognitief gebied nodig heeft om verder te komen in het eigen leerproces. Leerlingen maken jaarlijks toetsen die bij de methode horen en Cito-toetsen. Het diepgaand analyseren van, met name, de Cito-toetsen geeft meer zicht op wat kinderen al kennen en kunnen of wat verbetering behoeft. Met behulp van deze gegevens werken we opbrengstgericht en handelingsgericht en onderwijzen we passend.

We werken tot op heden met groepsplannen, waarin we per groep analyseren waar de kinderen staan en een plan van aanpak maken voor het komende half jaar. Een groepsplan is statisch, terwijl de dagelijkse praktijk dynamisch is. We onderzoeken of voor De Ester het groepsplanloos werken volgens Wijnand Gijzen een reële optie is. Groepsplanloos werken wordt mogelijk door uit te zoomen van het groepsniveau naar het schoolniveau en door te focussen op halfjaarlijkse interventies: de inhoud staat centraal.

Bron: Gijzen, W. & Van Hasselt, M., *Groepsplanloos werken in de basisschool: van zinloze administratie naar betekenisvolle afspraak* (2016).

Onze speerpunten voor dit jaar zijn:

1. Een training van vijf dagdelen door Bureau Wolters waarin we leren om diepgaand te analyseren, dit om te zetten naar leerbehoeften per kind;
2. Werken met weektaken zodat we beter tegemoet kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van kinderen;
3. Het volgen van de masterclass 'opbrengst gericht werken bij passend onderwijs' van Wijnand Gijzen & Menno van Hasselt (door Marieke en Leontine);
4. Een keuze maken over het groepsplanloos werken.

Doordat we steeds meer denken vanuit de onderwijsbehoefte van het kind en daardoor preventief en proactief kunnen handelen ontstaan impulsen voor nog meer kwaliteitsontwikkeling.

**EEN WIJDE BLIK
VERRUIMT
HET DENKEN**

Loesje

POSTBUS 1045
6801 BA ARNHEM

Evaluatie

Training Bureau Wolters:

We hebben vijf hele leerzame dagdelen met Pierre Wolters gehad. We hebben geleerd diepgaand te analyseren, is de kennis over de uitslagen opgefrist en hebben we veel inzichten opgedaan over analyseren maar ook over wat de gegevens ons vertellen over de kinderen. Hierdoor hebben we beter leren kijken naar de leerbehoeften van kinderen en passen we het aanbod aan. Komend jaar zetten we een verdiepende training in om nog meer zicht te krijgen op het analyseren. Daarnaast kan er gebruik gemaakt worden van collegiale consultatie.

Weektaken:

De kinderen werken met weektaken. Ook hierin wordt (gedeeltelijk) tegemoetgekomen aan de onderwijsbehoeften van kinderen.

Groepsplanloos werken:

Marieke en Leontine hebben de Masterclass 'opbrengstgericht passend onderwijs' gevolgd. Vanuit deze masterclass zijn we bezig om schoolplannen te schrijven en wordt er vanaf volgend jaar gewerkt met groepsoverzichten en interventieplannen voor alleen die kinderen waar dit nodig is.

Leerlijnen groep 1 – 2, beredeneerd aanbod & BOSOS

We garanderen een stevige basis

Alle scholen bieden een breed pakket aan leerlingen om talentontwikkeling te stimuleren; scholen kunnen daarbij accenten leggen.

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

In de eerste twee jaren van de basisschool wordt bij kinderen de grondslag gelegd voor hun verdere ontwikkeling op school. We observeren daarom de ontwikkeling van de kinderen via het observatiesysteem BOSOS. Naar aanleiding van deze observatie brengen we de onderwijsbehoeften van het kind in beeld. Vanuit de onderwijsbehoeften, kerndoelen, tussendoelen en leerlijnen maken we het aanbod voor de kinderen beredeneerd. Zo komen leren en spelen op een verantwoorde manier samen.

De leraren van groep 1 – 2:

Professioneel kapitaal

Medewerkers leren continu in en van de dagelijkse praktijk

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

1. Maken een jaaroverzicht waarin zij de doelen van het lesmateriaal per thema uitwerken. De doelen sluiten aan bij de kerndoelen van het primair onderwijs voor groep 1 en 2;
2. Het observatiesysteem BOSOS is het uitgangspunt bij het in beeld brengen van de leerlijnen;
3. Het aanbod wordt beredeneerd afgestemd op de observaties vanuit BOSOS.

In het kleuteronderwijs werken we met thema's. Indien mogelijk worden de thema's afgestemd op de thema's van 'Alles-in-1'. Kinderen leren het meest als het voor hen betekenisvol is. Dit schooljaar maken we voor het eerst gebruik van de thema's van de Kleuteruniversiteit. Deze voldoen aan de kerndoelen en zijn afgestemd op de leefwereld van kinderen van vier tot zes jaar.

Evaluatie

Jaaroverzicht lesdoelen:

Voor de leraren is het duidelijk aan welke doelen er dit jaar gewerkt is. Dit is echter nog niet per thema uitgewerkt. Komend jaar worden per thema de doelen benoemd waaraan gewerkt is. Komend jaar proberen de leraren nog meer de thema's van 'Alles-in-1' te volgen. De doelen sluiten aan bij de kerndoelen voor groep 1 en 2. Het observatiesysteem is het uitgangspunt voor de leerlijnen.

Bosos:

Vanuit BOSOS wordt beredeneerd afgestemd.

Beredeneerd aanbod:

De leraren zijn gestart met het werken met thema's van de kleuteruniversiteit. Dit ervaren zij als zeer prettig. Het verrijkt het thematisch onderwijs, biedt veel mogelijkheden en doet suggesties. Daarnaast blijft er ruimte voor eigen inbreng. Zij proberen aan te sluiten bij de thema's die vanuit Alles-in-1 aangeboden worden.

Portfolio & kind-oudergesprekken

We garanderen een stevige basis.

Kinderen laten zien wat zij kennen en kunnen.

Bron: Wereldonderwijs! Koersplan 2016 - 2021

Het rapport dat de kinderen tot schooljaar 2015 – 2016 meekregen, was toe aan een update. We hebben het rapport vorig jaar aangepast, mede door de nieuwe methode 'Alles-in-1' tot de huidige rapportage. Deze rapportage werken we de komende jaren uit tot een portfolio. We voeren vanaf dit jaar tweemaal per jaar kind-oudergesprekken, in september bij de start van het schooljaar en in juni na het tweede rapport. Het portfolio speelt hierbij een grote rol. Kinderen vertellen aan hun ouders waaraan ze werken en samen kijken we naar de ontwikkeling van het kind en maken hierover samen afspraken.

De rapportage bevat per kind:

- De evaluatie van het kind over de projecten;
- Een aantal werkjes;
- SCOL (de sociaal emotionele ontwikkeling);
- Een Cito-uitdraai;
- Het rapport.

Tijdens de kind-oudergesprekken, staat het kind centraal en daarom is het kind ook aanwezig bij deze gesprekken. Tijdens het gesprek in september maken we kennis met elkaar. Daarnaast vinden we het belangrijk om samen te bespreken waar we komend jaar aan gaan werken. Dit doen we aan de hand van een vraag die door het kind, de ouder en leraar wordt ingevuld. De vraag sluit aan bij waar we mee aan de slag gaan. In schooljaar 2017 – 2018 is dat Formatieve Assessment.

Evaluatie

Rapportage

De rapportage naar de kinderen (tweemaal per jaar) bevat wat is afgesproken (evaluatie van het kind (groep 4 tot en met 8) over de projecten, een aantal werkjes, SCOL (deze reiken de leraren uit bij het gesprek met een toelichting), de cito-uitdraai en het rapport). Het portfolio heeft een toegevoegde waarde in de rapportage doordat deze persoonlijk is. Voor sommige kinderen uit de groepen 4 en 5 is het invullen van het evaluatieformulier van een thema lastig. Komend jaar werken we de fotopagina en portfoliowerkjes meer uit.

Kind-oudergesprekken

We voeren tweemaal per jaar kind-oudergesprekken waarbij de ouders samen met hun kind naar school komen voor het gesprek. Komend jaar voeren we drie keer kind-oudergesprekken. Tijdens het eerste gesprek hebben de leraar, het kind en de ouders een vraag beantwoord. Dit is besproken in het eerste gesprek. De manier om dit te doen, liep

technologisch niet makkelijk. Daarnaast blijkt dat een dergelijke vraag niet nodig is omdat er genoeg gespreksstof is doordat het kind centraal staat. Komend jaar focussen we ons op tussentijdse (feedback)gesprekken met kinderen naar aanleiding van de rapportages

Nawoord

Het jaarplan 2017 – 2018 geeft zicht op de belangrijkste ontwikkelingen waaraan we het dit schooljaar werken op De Ester. Het voert te ver om in een jaarplan alle details te beschrijven. Als u geïnteresseerd bent in een bepaald onderwerp en u weet hier graag meer van, dan kunt u altijd meer informatie krijgen bij de directie. Vanzelfsprekend houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen via ‘Nieuws van de Ester’.

Aan het einde van het schooljaar evalueren we de beleidsvoornemens in dit jaarplan. Het jaarplan en de evaluatie publiceren we op onze website www.de-ester.nl.